

Konzumnu ribu također treba hraniti smjesom škrobne i bjelančevinaste hrane.

Pored povećane hrane potrebno je povećati i gnojidbu ribnjaka. Zadnjih godina mi smo već znatno povećali gnojivo, da ga sada trošimo cca 2500 kg po 1 ha. U januaru počinjemo gnojenje vapnom, a završavamo koncem VI ili početkom VII mjeseca gnojenjem s Ca-cyanamidom.

Da li mi ispravno gnojimo ne mogu tvrditi, jer to do sada nije naučno ispitano. Da se to sve može naučno ispitati, potrebno je imati više kazeta pokusnih ribnjaka, no kojih još danas u Jugoslaviji nema.

U usporedbi s gnojidbom u ratarstvu smatram, da ne gnojimo previše, dapače smatram, da bi mogli ići još na pojačanu gnojidbu, sa ciljem proizvodnje što veće količine prirodne hrane, od koje je glavni prirast ribe.

Pored ulaganja u izgradnju mrijestilišta, rastišta i matičnjaka i rekonstrukciju kanala, ovo će ribnjačarstvo morati vršiti znatna ulaganja za rekonstrukciju nekih nasipa, hidroobjekata, koji su u vrlo derutnom satnju, te iskopati materijalne grabe u ribnjacima, koje praktično više ne postoje. Za tu svrhu najobljiji je plivajući bager. Dalja ulaganja, a koja nisu direktno vezana za povećanje proizvodnje, jesu: izgradnja stambene zgrade sa nekoliko stanova, nabava kamiona, te izgradnja garaža i zgrade za alat i materijal. Da se ta zamisao izvede trebat će još nekoliko godina.

Za kemijsko biološko ispitivanje ribnjaka, potrebno je da svako ribnjačarstvo ima ribarskog bio-

loga, koji bi kroz niz godina ispitivao sve biološke procese u ribnjaku. Na osnovu tih ispitivanja i, eventualno, nekih pokusa u manjem ribnjaku, davao bi tehničkom licu preporuku za gnojenje i hranjenje.

Ribnjak, koji sadrži mnogo prirodne hrane nije potrebno da se hrani dodatnom hranom, ili ako se hrani, to u manjim dozama, samo toliko, da se riba privikava na hranu, a to zato, da riba pokupi prirodnu hranu, jer u protivnom ona ionako propada. Ako se svi ti procesi ne prate u ribnjaku mogu se činiti znatne pogreške i nepotrebno trošenje hrane, a time i nepotrebno poskupljenje proizvodnje.

Tehničar ili agronom nije u mogućnosti vršiti ta ispitivanja, jer praktično, i kad bi bio sposoban za taj rad, vremenski ne može dospjeti kraj organizacijskih i ostalih tehničkih poslova. Do sada se taj posao obavlja samo djelomično, jer nema zato sposobnih kadrova. Stoga bi trebalo poraditi na tome, da se takav stručni kadar osposobi za rad u proizvodnji na ribnjaku.

Ti stručnjaci trebali bi biti direktna veza s našim naučnim zavodima i institutima, koji bi trebali s njima surađivati i sva naučna dostignuća primjenjivati na široj liniji u praksi na ribnjačarstvu.

Ribnjačarstva Jugoslavije u usporedbi sa ratarstvom malo su krenula naprijed, zbog mnogo objektivnih razloga. No, unatoč toga, postoje uslovi da proizvodnja može ići jače naprijed. Da se podigne proizvodnja, potrebna je uska povezanost naših naučnih ustanova sa praksom i ribnjačarstava međusobno.

Vijesti

SAVETOVANJE O PROBLEMIMA RIBARSTVA U AUTONOMNOJ OBLASTI KOSOVO I METOHIJA

Na inicijativu Sekretarijata za poljoprivredu i šumarstvo Izvršnog veća NO AKMO, održano je u Prištini savetovanje o preoblemima ribarstva u tamošnjim prirodnim i akumulacionim vodama, uz sudelovanje svih zainteresovanih zvaničnih faktora, odgovarajućih privrednih i društvenih organizacija i ribarskih stručnjaka.

Vode ove oblasti imaju sve uslove da se u njima razviju sve vrste privredno korisne ribe, samo tom problemu treba pristupiti s odgovarajućim stručnim znanjem.

Vode Jadranskog sliva iznose 4.247 km; vode sliva Crnoga mora obuhvataju 2.861 km, a Jegejski sliv obuhvata 350 km.

I pored toliko kilometara vodenih površina, riblji fond je u stalnom opadanju usled trovanja otpadnim vodama, neracionalnog ribolova, neprimjenjivanje zaštitnih mera i odsustva unapređenja ribarstva.

Ranije neiskorišćavana energetska snaga voda ove Oblasti, počela se iskorišćavati tek u ovom posljednjem deceniju iz dana u dan sve više i više, što se štetno odrazilo na ribarstvo, naročito u Ibru, Binačkoj Moravi, Sitnici i Belom Drimu. Pošto su nji-

hova korita postala pravi otpadni kanali riblji je fond u stalnom opadanju, što štetno deluje na sportsko-ribolovni turizam. Industrijska preduzeća nemaju odgovarajuće naprave za filtriranje otpadnih voda. Zagađivanje rečnih tokova nastaje u ovoj Oblasti i usled direktne gradske kanalizacije, naročito u okolini Prištine, Peći, Kosovske Mitrovice, Prizrena i novih industrijskih centara. Problem zagađivanja voda tek sada dolazi na dnevni red u vezi

Reka Ibar (Foto: A. Tadić)

sa ribarstvom i u duhu Zakona o ribarstvu preduzimaju se odgovarajuće sankcije.

Kako se u ostalim delovima Jugoslavije propagira ribolovni turizam, to u tom pogledu ne bi trebalo da zaostane ni ova Oblast, pošto ima podesne pastrmske i šaranske vode, a privrednom životu to bi donosilo i deviznih prihoda. Smatra se, da bi od ribolovnog turizma, dakle ribolova udicom, bilo više materijalne koristi, nego od svakidašnje prodaje ribe na tržištu od strane profesionalnih ribara. Ta bi korist dolazila i putem ugostiteljstva, razume se, od boravka inostranih turista.

Na savetovanju je naglašeno, da su sve metohijske Bistrice, Beli Drim, Lepenac sa pritokama, Sitnica i Ibar vrlo pogodno ribolovni turistički centri, a udobni hoteli postoje u Prištini, Peći i Brezovici. Ali, za potrebe održavanja ribljeg fonda potrebno je već sada početi podizanjem ribogojilišta i mrestilišta u Istočnoj Reci i šaranskog ribnjaka u Radevu.

Napretkom industrije podižu se i veštačka jezera, koja će, ako se na naučnoj bazi počnu poribljavati po izvršenju potrebnih analiza i proučavanja ekoloških prilika, imati za ribarstvo ove Oblasti veliki značaj. Svakako, da će ta akumulaciona jezera biti poribljena kvalitetnom ribom, koja će odgovarati tim vodama.

U ovu svrhu u planu je proizvodnja pastrmske i šaranske ikre i mlada, radi poribljavanja visinskih i nizinskih vodenih tokova. Mrestilišta i ribogojilišta biće podignuta na onim rekama, koje obezbeđuju ulov dovoljnih količina matične ribe.

Za ovu svrhu već je do kraja 1959 god. bilo podignuto pastrmsko mrestilište u Brezovici. U 1958 godini bilo je dato iz Saveznih sredstava 850 hiljada dinara za dogradnju i podizanje zgrade ovog mrestilišta. Još ima da se završi nekoliko uzrasnih bazena. U mrestilištu će se oplodavati godišnje 260 hiljada ikre. Odatle će se poribljavati Lepenac sa ovim pritokama: Čerenačka Reka, Tisova Reka, Suva Reka, Blatetica, Mršićka Reka i Kaluderska Reka.

Drugo pastrmsko mrestilište i ribogojilište biće podignuto na izvoru Istočne Reke. Prema završenom elaboratu, ono će biti kapaciteta od pet miliona komada potočne i kalifornijske pastrmke. Ekonomski deo elaborata predviđa sve rashode i

Reka Sitnica (Foto: A. Tadić)

prihode. Ovaj objekt, kako se navodi, moći će da reguliše celokupnu populaciju pastrmskih voda na celom Kosmetu, zajedno sa predviđenim akumulacijama.

Dosadašnja postrmska mrestilišta, podignuta od raznih udruženja sportskih ribolovaca, nisu imala uspeha, jer su bila nestručno vođena.

Pored pastrmskog, na savetovanju je izneta mogućnost još i uzgajanje šaranskog mlada, pa će se preći na podizanje i takvih ribnjaka. Naglašeno je, da će se u ribnjaku kod sela Radeva uzgajati mladi šarana iz reke Sitnice, kojim bi se podizale ove riblje populacije u svima nizinskim vodama Kosmeta. Za sada sitnički šaran nije napadan vodenom bolešću, pa bi zato bio vrlo podesan za rasplod.

Ovaj ribnjak kod Radeva, zvan »Branješ«, bio bi kapaciteta od 42 hektara, a za njegovo podizanje predviđena je u elaboratu suma od 23 miliona dinara.

Drugi šaranski ribnjak bio bi podignut kod sela Parteša, na površini od 320 hektara, u blizini Binačke Morave. Za njegovu izgradnju trebalo bi obezbediti 80 miliona dinara.

Za ulov matičnih riba, potrebnih mrestilištima, nabavljen je aparat za električni ribolov.

Sekretarijat za poljoprivredu i šumarstvo Izvršnog veća AKMO bio je sklopio ugovor sa Stanicom za unapređenje ribarstva NRS u Beogradu, u cilju inventarizacije voda na području ove Oblasti, koja je obuhvatila ihtiološko-ribarstvene karakteristike, riblju populaciju, hemizam vode, organsku produkciju i perspektivne mogućnosti u ribarsko-ekonomskom pogledu. Inventarizacija je izvršena na svim vodama ove Oblasti.

Na vodama Kosmeta bili su na dnevnom redu nezakoniti prekršaji u uništavanju ribe svim nedozvoljenim sredstvima, a žalosno je, da su dela prekršitelja ostala skoro nezapažena od strane državnih organa. Zato se ona i dalje događaju.

Na svakoj godišnjoj skupštini udruženja sportskih ribolovaca raspravljalo se o tim problemima, pa se došlo do zaključka, da zaštitu voda treba prebaciti na organe komuna, koje bi bile dužne postavljati čuvare. Društvene organizacije imaju za dužnost da se staraju kako da se što bolje iskoristi postojeća čuvarska služba.

Na ovom savetovanju raspravljano je i o sportskom ribolovu i ribolovnim dozvolama; privrednom ribolovu i privrednom rakolovu, pošto u Sitnici, Labu, Drenici i još nekim rekama živi plemeniti potočni rak. Dalje se raspravljalo o iskorišćavanju sredstava od naknada za sportski i privredni ribolov, kao i o naknadama od pričinjenih šteta. Bilo je reči i o inspekcionalnoj službi, osobito u vezi sa zagađivanjem voda od strane privrednih preduzeća.

U zaključcima savetovanja izneti su momenti rešavanja problema otpadnih voda, ribolovnog turizma, priprema poribljavanja budućih akumulacija, delatnosti u vezi poribljavanja slobodnih voda i podizanja ribogojilišta, čuvarske službe, kao i sprovođenja Zakona o slatkovodnom ribarstvu.

A. Tadić